

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

_____ Հայոց լեզվի և գրականության _____
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուռյան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № __2__

«__12__» __սեպտեմբեր__ 2023 թ.

ՀԼԳ/Բ-071 «ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-4» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

011401.19.6 Հայոց լեզու և գրականություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

Հայոց լեզվի և գրականության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

_____ հեռակա _____

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

հեռակա 3-րդ, 1-ին կիսամյակ _____

Դասախոս(ներ)՝

_____ Գայանե Հովիվյան _____

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ gayane.hovivyan@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
  - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
  - 14.2. Հարցաշար
  - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Արտասահմանյան գրականության պատմություն-4» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է երրորդ կուրսի ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել նշված դարաշրջանի արևմտեվրոպական երկրների և ամերիկյան գրականությունների մասին, խորացնել և ընդլայնել երրորդ կուրսի առաջին կիսամյակում առարկայից ստացած գիտելիքները:

2.2. Դասընթացի խնդիրն է սիստեմավորել և խորացնել ուսանողների գիտելիքները, որոնք արդեն ստացել են նախորդ դարերի արտասահմանյան գրականությունն ուսումնասիրող «Արտասահմանյան գրականության պատմություն» դասընթացի շրջանակներում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

«Արտասահմանյան գրականության պատմություն-4» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների նախնական գիտելիքների առկայությունը արտասահմանյան գրականության պատմության նախորդ շրջաններից, գրականագիտությունից և հայ գրականության պատմությունից, ինչպես նաև՝ տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու, առանձին ստեղծագործությունների վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու հմտությունների առկայությունը:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Արտասահմանյան գրականության պատմություն-4» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթարժեքների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

• **իմանա** ուսումնասիրվող գրական դարաշրջանի հետ կապված տերմիններն ու հասկացությունները, գրական դարաշրջանի հիմնական փուլերը, կարողանա կողմնորոշվել նշված դաշտում.

• **կարողանա** ընդհանուր կերպով ներկայացնել առանձին գրողի ստեղծագործությունը, որոշարկել պատմա-գրական և մշակութային հարընթացի մեջ նրա տեղն ու դերը, կարողանա պատմել գրողի ստեղծագործության գեղարվեստական առանձնահատկությունների մասին, կատարել ընդհանրացնող եզրակացություններ գրողի ստեղծագործության մասին,

• **տիրապետի** գեղարվեստական տեքստի գրականագիտական վերլուծության հմտություններին, կարողանա մեկնաբանել այն և բացատրել գեղարվեստական ստեղծագործության պոետիկայի և ոճի առանձնահատկությունները:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Արտասահմանյան գրականության պատմություն-4» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և բանասիրության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	4
Գործնական աշխատանք	8
Ինքնուրույն աշխատանք	78
Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**՝ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁶.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասախոսություն	գործնական աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները. դեկադանս: Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ: Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա, Ա. Ֆրանս, Գ. Մոպասան: Հ. Իբսեն: Թ. Մանն, Հ. Մանն, Թ. Հարդի, Օ. Ուայլդ, Մ. Տվեն, Ջ. Լոնդոն: Ֆրանսիական սիմվոլիզմ:	2	4	40
2.	Մոդեռնիզմ: Էքսպրեսիոնիզմ. Կաֆկա: Էկզիստենցիալիզմ. Կամյու: Մոգական ռեալիզմ. Մարկես: Էկզյուպերի, Մետեոլինկ: Ռեմարկ: Հեմինգուեյ:	2	4	38
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		4	8	78

⁶ Նման է օրացուցային պլանին

11. Ուսումնասիրողական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Под редакцией проф. В.Н.Богословского и проф. З.Т. Гражданской История зарубежной литературы XX века (1871-1917)	1979
2.	Под редакцией проф. Л.Г.Андреева История зарубежной литературы XX века (1917-1945)	1980
3.	Լ.Գ. Անդրեևի խմբագրությամբ Արտասահմանյան գրականության պատմություն. Ետհոկտեմբերյան շրջան. Երկրորդ մաս (1945-1970)	1985
Հանձնարարվող գեղարվեստական գրականություն		
<p>Է. Զոլա. «Թերեզ Ռաբեն», «Ռուզոն-Մակկարներ</p> <p>Ա. Ֆրանս. «Կրենկեբիլ», «Սիլվեստր Բոննարի ոճի իր», «Թայխ», «Պինգվինների կղզին»</p> <p>Գ. Մոպասան. նովելներ, «Մի կյանք», «Մի րեյի բարեկամ»</p> <p>Հ. Իբսեն. «Բրանդ», «Պեր Գյունտ», «Տիկնիկների տուն»</p> <p>Թ. Մանն. «Բուդենբրոկներ»</p> <p>Հ. Մանն. «Ուսուցիչ Ունրատը», «Հլու-հպատակը»</p> <p>Թ. Հարդի. «Տեսար դ'երբերվիլների ընտանիքից</p> <p>Օ. Ուայլդ. «Դորիան Գրեյի դիմանկարը», «Աստղամանուկը», «Երջանիկ արքայազնը»</p> <p>Մ. Տվեն. «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները», «Արքայազնը և աղքատը»</p> <p>Ջ. Լոնդոն. «Հյուսիսային ողիսական», «Սառնամանիքի որդիները», «Մարտին Իդեն»</p> <p>Կաֆկա. «Կերպարանափոխություն», «Դատավարություն»:</p> <p>Կամյու. «Օտարը», «Սիզիփոսի առասպելը», «Ժանտախտը»:</p> <p>Մարկես. «Հարյուր տարվա մենություն», «Սերը ժանտախտի օրերին», «Նահապետի աշունը»:</p> <p>Էկզյուպերի. «Փոքրիկ Իշխանը», «Մարդկանց երկիրը»:</p>		

Մետեոլինկ. «Կապույտ թռչունը»:	
Ռեմարկ. «Հաղթական կամար»:	
Հեմինգուեյ. «Տոն որ միշտ քեզ հետ է», «Ում համար է դողանջում զանգը», «Հրաժեշտ զենքին», «Ծերունին և ծովը»	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁷
	<p>20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները. դեկադանս:</p> <p>Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ:</p> <p>Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա, Ա. Ֆրանս, Գ. Մոպասան: Հ. Իբսեն: Թ. Մանն, Հ. Մանն, Թ. Հարդի, Օ. Ուայլդ, Մ. Տվեն, Ջ. Լոնդոն: Ֆրանսիական սիմվոլիզմ:</p>	<p>20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները: Դեկադանսի գաղափարախոսությունը, փիլիսոփայական հիմքը. Շոպենհաուերի, Նիցշեի ուսմունքները: Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ:</p> <p>Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա. «Թերեզ Ռաքեն», «Ռուզոն-Մակկարներ»:</p> <p>Ա. Ֆրանս. «Կրենկեբիլ», «Սիլվեստր Բոննարի ոճիրը», «Թայիս», «Պինգվինների կղզին»:</p> <p>Գ. Մոպասան. նովելներ, «Մի կյանք», «Սիրելի բարեկամ»:</p> <p>Հ. Իբսեն. վաղ շրջան: «Բրանդ», «Պեր Գյունտ», «Տիկնիկների տուն»</p> <p>Թ. Մանն. «Բուդենբրոկներ»:</p> <p>Հ. Մանն. «Ուսուցիչ Ունրատը», «Հլու-հպատակը»:</p>	2	ՊԳ 1-3

⁷ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

		<p>Թ. Հարդի. «Տեսար դ'Էրբերվիլների ընտանիքից»: Օ. Ուայդ. «Դորիան Գրեյի դիմանկարը», «Աստղամանուկը», «Երջանիկ արքայազնը»: Մ. Տվեն. «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները», «Արքայազնը և աղքատը»: Ջ. Լոնդոն. «Հյուսիսային ողիսական», «Սառնամանիքի որդիները», «Մարտին Իդեն» Ֆրանսիական սիմվոլիզմ. Ա. Ռեմո, Պ. Վեռլեն, Ս. Մալարմե:</p>		
<p>Մոդեռնիզմ: Էքսպրեսիոնիզմ. Կաֆկա: Էկզիստենցիալիզմ. Կամյու: Մոզական ռեալիզմ. Մարկես: Էկզյուպերի, Մետեռլինկ: Ռեմարկ: Հեմինգուեյ:</p>	<p>Մոդեռնիզմ. Ֆրեյդի ուսմունքը: Կաֆկա. «Կերպարանափոխություն», «Դատավարություն»: Կամյու. «Օտարը», «Սիզիփոսի առասպելը», «Ժանտախտը»: Մարկես. «Հարյուր տարվա մենություն», «Սերը ժանտախտի օրերին», «Նահապետի աշունը»: Էկզյուպերի. «Փոքրիկ Իշխանը», «Մարդկանց երկիրը»: Մետեռլինկ. «Կապույտ թռչունը»: Ռեմարկ. «Հաղթական կամար»: Հեմինգուեյ. «Տոն որ միշտ քեզ հետ է», «Ում համար է դողանջում զանգը», «Հրաժեշտ զենքին», «Ծերունին և ծովը»</p>	<p>2</p>	<p>ՊԳ 1-3</p>	

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁸
1.	<p>20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները. դեկադանս:</p> <p>Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ:</p> <p>Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա, Ա. Ֆրանս, Գ. Մոպասան: Հ. Իբսեն: Թ. Մանն, Հ. Մանն, Թ. Հարդի, Օ. Ուայլդ, Մ. Տվեն, Ջ. Լոնդոն: Ֆրանսիական սիմվոլիզմ:</p>	<p>20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները: Դեկադանսի գաղափարախոսությունը, փիլիսոփայական հիմքը. Շոպենհաուերի, Նիցշեի ուսմունքները: Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ:</p> <p>Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա. «Թերեզ Ռաքեն», «Ռուգոն-Մակկարներ»:</p> <p>Ա. Ֆրանս. «Կրենկերիլ», «Սիլվեստր Բոննարի ոճիրը», «Թայիս», «Պինգվինների կղզին»:</p> <p>Գ. Մոպասան. նովելներ, «Մի կյանք», «Սիրելի բարեկամ»:</p> <p>Հ. Իբսեն. վաղ շրջան: «Բրանդ», «Պեր Գյունտ», «Տիկնիկների տուն»</p> <p>Թ. Մանն. «Բուդենբրոկներ»:</p> <p>Հ. Մանն. «Ուսուցիչ Ունրատը», «Հլու-հպատակը»:</p> <p>Թ. Հարդի. «Տեսը դ'Էրբերվիլների ընտանիքից»:</p> <p>Օ. Ուայլդ. «Դորիան Գրեյի դիմանկարը», «Աստղամանուկը», «Երջանիկ արքայազնը»:</p> <p>Մ. Տվեն. «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլերի</p>	4	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1-3

⁸ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		Ֆիննի արկածները», «Արքայազնը և աղքատը»: Ջ. Լոնդոն. «Հյուսիսային ողիսական», «Սառնամանիքի որդիները», «Մարտին Իդեն» Ֆրանսիական սիմվոլիզմ. Ա. Ռեմբո, Պ. Վեռլեն, Ս. Մալարմե:			
2.	Մոդեռնիզմ: Էքսպրեսիոնիզմ. Կաֆկա: Էկզիստենցիալիզմ. Կամյու: Մոզական ռեալիզմ. Մարկես: Էկզյուպերի, Մետեռլինկ: Ռեմարկ: Հեմինգուեյ:	Մոդեռնիզմ. Ֆրեյդի ուսմունքը: Կաֆկա. «Կերպարանափոխություն», «Դատավարություն»: Կամյու. «Օտարը», «Սիզիփոսի առասպելը», «Ժանտախտը»: Մարկես. «Հարյուր տարվա մենություն», «Սերը Ժանտախտի օրերին», «Նահապետի աշունը»: Էկզյուպերի. «Փոքրիկ Իշխանը», «Մարդկանց երկիրը»: Մետեռլինկ. «Կապույտ թռչունը»: Ռեմարկ. «Հաղթական կամար»: Հեմինգուեյ. «Տոն որ միշտ քեզ հետ է», «Ում համար է դողանջում զանգը», «Հրաժեշտ զենքին», «Ծերունին և ծովը»	4	Բանավոր հարցում	ՊԳ 1-3

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Աշխատանքի տեսակը ⁹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը
1.	Է. Զոլա. «Թերեզ Ռաքեն»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
2.	Գի դը Մոպասան. նովելներ	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
3.	Գի դը Մոպասան. «Սիրելի բարեկամ»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
4.	Ա. Ֆրանս. «Սիլվեստր Բոնարի ոճիրը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
5.	Ա. Ֆրանս. «Թայիս»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
6.	Էկզյուպերի. «Մարդկանց երկիրը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
7.	Կամյու. «Միզիփոսի առասպելը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
8.	Կամյու. «Ժանտախտը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
9.	Օ. Ուայլդ. «Դորիան Գրեյի դիմանկարը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
10.	Թ. Հարդի. «Տեսար դ'Էրբերվիլների ընտանիքից»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
11.	Թ. Մանն. «Բուդենբրոկներ»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
12.	Հ. Մանն. «Հլու-հպատակ»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
13.	Մ. Տվեն. «Արքայազնը և աղքատը»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
14.	Ջ. Լոնդոն. Հյուսիսային պատմվածքներ	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում

⁹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

15.	Է. Հեմինգուեյ. «Հրաժեշտ զենքին»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
16.	Վ. Մարտյան. «Մարդկային կատակերգություն»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում
17.	Գ. Մարկես. «Հարյուր տարվա մենություն»	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁰

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁰ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹¹:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ամփոփիչ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող ստուգման և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹²

¹¹«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

¹² Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. 20-րդ դարի գրական ուղղությունները. ռեալիզմ, նատուրալիզմ:
2. 20-րդ դարի գրական ուղղությունները. սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ:
3. 20-րդ դարի գրական ուղղությունները. մոդեռնիստական ուղղություններ:
4. Է. Զուլա. «Թերեզ Ռաքեն»
5. Է. Զուլա. «Ռուգոն-Մակկարներ»
6. Ա. Ֆրանս. «Կրենկեբիլ»
7. Ա. Ֆրանս. «Միլվեստր Բոննարի ոճիրը»
8. Ա. Ֆրանս. «Թայխ»
9. Գ. Մոպասան. նովելներ
10. Գ. Մոպասան. «Մի կյանք»
11. Գ. Մոպասան. «Սիրելի բարեկամ»
12. Հ. Իբսեն. «Պեր Գյունտ»
13. Հ. Իբսեն. «Տիկնիկների տուն»
14. Թ. Մանն. «Բուդենբրոկներ»
15. Հ. Մանն. «Ուսուցիչ Ունրատը»
16. Հ. Մանն. «Հլու-հպատակը»
17. Թ. Հարդի. «Տեսար դ'Էրբերվիլների ընտանիքից»
18. Օ. Ուայլդ. «Դորիան Գրեյի դիմանկարը»
19. Օ. Ուայլդ. «Աստղամանուկը», «Երջանիկ արքայազնը»
20. Մ. Տվեն. «Թոմ Սոյերի արկածները»
21. Մ. Տվեն. «Հեքլերի Ֆիննի արկածները»
22. Մ. Տվեն. «Արքայազնը և աղքատը»
23. Ջ. Լոնդոն. «Հյուսիսային ողիսական», «Մառնամանիքի որդիները»
24. Ջ. Լոնդոն. «Մարտին Իդեն»
25. Ֆրանսիական սիմվոլիզմ. Ա. Ռեմբո, Պ. Վեռլեն, Ս. Մալարմե:
26. Կաֆկա. «Կերպարանափոխություն»
27. Կաֆկա. «Դատավարություն»:
28. Կամյու. «Օտարը»
29. Կամյու. «Միզիփոսի առասպելը»
30. Կամյու. «Ժանտախտը»
31. Մարկես. «Հարյուր տարվա մենություն»
32. Մարկես. «Սերը ժանտախտի օրերին»
33. Մարկես. «Նահապետի աշունը»
34. Էկզյուպերի. «Փոքրիկ Իշխանը»
35. Էկզյուպերի. «Մարդկանց երկիրը»
36. Մետեռլինկ. «Կապույտ թռչունը»
37. Ռեմարկ. «Հաղթական կամար»
38. Հեմինգուեյ. «Տոն որ միշտ քեզ հետ է»

39. Հեմինգուեյ. «Հրաժեշտ զենքին»

40. Հեմինգուեյ. «Ծերունին և ծովը»

14.4. Գնահատման չափանիշները¹³.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ամփոփիչ ստուգման ժամանակ :
- Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ.:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ մեկ հարցում՝ 20 միավոր գնահատմամբ:

---

¹³ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	011401.00.6 Մասնագիտական մանկավարժություն <i>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</i>
Կրթական ծրագիր`	011401.19.6 Հայոց լեզու և գրականություն <i>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</i>
Որակավորման աստիճան`	մանկավարժության բակալավր <i>/բակալավր, մագիստրատուրա/</i>

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-071 Արտասահմանյան գրականության պատմություն-4			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	12	Դասախոսություն	4
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	78		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է երրորդ կուրսի ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել նշված դարաշրջանի արևմտաեվրոպական երկրների և ամերիկյան գրականությունների մասին, խորացնել և ընդլայնել երրորդ կուրսի առաջին կիսամյակում առարկայից ստացած գիտելիքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <p>Իմանա ուսումնասիրվող գրական դարաշրջանի հետ կապված տերմիններն ու հասկացությունները, գրական դարաշրջանի հիմնական փուլերը, կարողանա կողմնորոշվել նշված դաշտում:</p> <p><i>Հմտություն</i></p> <p>Կարողանա ընդհանուր կերպով ներկայացնել առանձին գրողի ստեղծագործությունը, որոշարկել պատմա-գրական և մշակութային հարընթացի մեջ նրա տեղն ու դերը, կարողանա պատմել գրողի ստեղծագործության գեղարվեստական առանձնահատկությունների մասին, կատարել ընդհանրացնող եզրակացություններ գրողի ստեղծագործության մասին:</p> <p><i>Կարողունակություն</i></p>			

	<p>Տիրապետի գեղարվեստական տեքստի գրականագիտական վերլուծության հմտություններին, կարողանա մեկնաբանել այն և բացատրել գեղարվեստական ստեղծագործության պոետիկայի և ոճի առանձնահատկությունները:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p><i>Թեմա 1.</i> 20-րդ դարի գրականության զարգացման շրջանները. դեկադանս: Գրական ուղղությունները. ռեալիզմ նատուրալիզմ, սիմվոլիզմ, նեոռոմանտիզմ: Ֆրանսիական, սկանդինավյան, գերմանական գրականությունները. Է. Զոլա, Ա. Ֆրանս, Գ. Մոպասան: Հ. Իբսեն: Թ. Մանն, Հ. Մանն, Թ. Հարդի, Օ. Ուայլդ, Մ. Տվեն, Ջ. Լոնդոն: Ֆրանսիական սիմվոլիզմ: <i>Թեմա 2.</i> Մոդեռնիզմ: Էքսպրեսիոնիզմ. Կաֆկա: Էկզիստենցիալիզմ. Կամյու: Մոզական ռեալիզմ. Մարկես: Էկզյուպերի, Մետեռլինկ: Ռեմարկ: Հեմինգուեյ:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ամփոփիչ ստուգման ժամանակ : Գործնական աշխատանքները՝ նվազագույնը երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ.: Ինքնուրույն աշխատանքը՝ մեկ հարցում՝ 20 միավոր գնահատմամբ:</p>
<p>Գրականություն</p>	<p><i>Պարտադիր՝</i> Под редакцией проф. В.Н.Богословского и проф. З.Т. Гражданской История зарубежной литературы XX века (1871-1917) Под редакцией проф. Л.Г.Андреева История зарубежной литературы XX века (1917-1945) Լ.Գ. Անդրեևի խմբագրությամբ Արտասահմանյան գրականության պատմություն. Ետհոկտեմբերյան շրջան. Երկրորդ մաս (1945-1970)</p>